KOMMISSIONENS BESLUT

av den 9 juni 1999

om den stödordning som Förenade kungariket infört till förmån för svinproducenter i Nordirland

[delgivet med nr K(1999) 1602]

(Endast den engelska texten är giltig)

(1999/591/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

efter att ha gett berörda parter, i enlighet med ovan nämnda artiklar [1], tillfälle att inkomma med synpunkter, och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

1. Genom en skrivelse av den 13 augusti 1998, registrerad den 14 augusti 1998, anmälde Förenade kungariket en ny statlig stödordning, *Pig Welfare Slaughter Scheme* (programmet för skyddsslakt av svin) till kommissionen. Detta projekt innebar utbetalning av stöd till svinproducenter i Nordirland med 18 pund sterling per svin för att täcka kostnaderna för slakt och destruktion av överskottssvin, för vilka normala avsättningsmöjligheter saknades. Sedan det visade sig att Förenade kungariket hade genomfört stödordningen utan att vänta på godkännande från kommissionen, fördes detta projekt in i registret över stöd som inte anmälts med nummer NN 96/98.

2. Förenade kungariket meddelade kommissionen i en skrivelse av den 1 september 1998, som inkom den 2 september 1998, att på grund av bristande intresse från uppfödarnas sida skulle *Pig Welfare Slaughter Scheme* ersättas med den nya stödordningen *Pig Welfare Slaughter Compensation Scheme* (programmet för kompensation för skyddsslakt av svin). Förutom utbetalning av stödet för slakt och destruktion av överskottssvin, som planerades i det tidigare systemet, innebar den nya ordningen betalning till producenter av överviktiga rena svin (dvs. svin med en lägsta levande vikt på 110 kg, förutom dräktiga suggor och avelssuggor och avelsgaltar) med upp till 30 pund sterling per djur. Eftersom det framkom att Förenade kungariket infört detta system utan att avvakta kommissionens godkännande har detta stödsystem förts in i registret över stöd som inte anmälts med nummer NN 95/98.

3. Eftersom Förenade kungarikets myndigheter i sin skrivelse av den 27 oktober 1998 bekräftade att inga utbetalningar av stöd hade skett enligt stödordningen *Pig Welfare Slaughter Scheme* och att denna ordning i sin helhet hade ersatts med *Pig Welfare Slaughter Compensation Scheme* drog kommissionen slutsatsen att projektet hade lagts ner av Förenade kungariket och beslutade att avsluta ärendet om stöd NN 96/98.

4. Genom en skrivelse av den 21 januari 1999 informerade kommissionen Förenade kungariket om sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget när det gäller kompensationsbetalning av upp till 30 pund sterling per slaktat djur. I samma skrivelse informerade kommissionen Förenade kungariket om sitt beslut att inte göra invändningar mot utbetalningarna för slakt och destruktion av överskottssvin. Förenade kungarikets synpunkter inkom genom en skrivelse av den 23 februari 1999.

5. Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [2]. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter angående stödet.

   Kommissionen har fått in synpunkter från Ulster Farmers' Union, the North of Ireland Veterinary Association, Ulster Pork and Bacon Forum och the Northern Ireland Grain Trade Association. Dessa synpunkter har vidarebefordrats till Förenade kungariket, som gavs möjlighet att svara. Genom skrivelse av den 3 maj 1999 meddelade Förenade kungariket kommissionen att man inte hade ytterligare synpunkter.

II. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

6. Vid en brandolycka den 20 juni 1998 förstördes en viktig anläggning för svinslakt i Ballymoney i Nordirland, vilket innebar att uppskattningsvis 40 % av regionens

[1] EGT C 67, 10.3.1999, s. 6.

[2] Se fotnot 1.

kapacitet för slakt och styckning av svin gick förlorad. Detta fick svåra ekonomiska och praktiska konsekvenser för svinuppfödarna i Nordirland. Många uppfödare hade ingenstans att ta sina djur för slakt och styckning. I mitten av augusti 1998 hade situationen blivit kritisk. Ungefär 20 000–30 000 svin väntande på slakt och situationen förvärrades från dag till dag. Transport av djuren till slakterier i Storbritannien eller Irland togs under övervägande, men den generellt dåliga marknadssituationen och restriktioner gällande sjukdomskontroll förhindrade detta. Producenterna hade således ett allt större antal praktiskt taget osäljbara djur. Som ett resultat av det ökande antalet överskottssvin på gårdarna hade dessutom allvarliga hälsoproblem för djuren uppstått på grund av trängsel och svårigheter med utfodring. Djuren konfronterades med trängsel, stress förorsakad av värme och svansbitning vilket orsakade dem onödigt lidande.

7. Under *Pig Welfare Slaughter Compensation Scheme* fick uppfödarna en vecka, med början den 1 september 1998, på sig att lämna in ansökningar för att få överviktiga svin upptagna i systemet. Myndigheterna i Nordirland arrangerade och betalade slakten och destruktionen av djuren (omkring 15 pund sterling per djur). Dessutom skulle uppfödarna erhålla 30 pund sterling per djur, eller 60 % av det justerade Eurospec-priset för GB/NI, beroende på vilket belopp som var lägst. Sammanlagt slaktades 15 571 överviktiga svin som renderade en kompensation på 30 pund sterling vardera, vilket betydde en sluträkning på 467 130 pund sterling. Till detta kom slakt- och destruktionskostnader på omkring 232 800 pund sterling, vilket ger en totalkostnad för stödordningen på omkring 700 000 pund sterling. Ordningen tillämpades bara i en vecka och djuren slaktades inom tio dagar för att därefter destrueras.

8. I sitt beslut om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att kompensationsbetalningen på 30 pund sterling per slaktat svin klart utgjorde bidrag enligt vad som avses i artikel 87.1 i fördraget. Utbetalningarna i fråga beviljades till förmån för vissa svinproducenter i Nordirland. Avlägsnandet av över 15 000 svin från en marknad, vilken enligt myndigheterna själva i Förenade kungariket, var mycket dålig, kan innebära snedvridning av konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstater. Kommissionen noterade vidare att effekten och även målet för utbetalning av stödet var att tillhandahålla stöd för de mest utsatta svinuppfödarna i Nordirland. Ett ensidigt beslut av en medlemsstat att bevilja ekonomiskt stöd till vissa producenter på en marknad, som är starkt integrerad på gemenskapsnivå och inom vilken en betydande handel inom gemenskapen försiggår, måste anses hota snedvrida konkurrensen.

9. Trots att Förenade kungariket hänvisade till artikel 87.2 b i fördraget, och framförde att åtgärden skall anses som stöd för att ersätta skador som uppstått genom en exceptionell händelse betvivlade kommissionen att stödåtgärden kunde omfattas av den bestämmelsen. Kommissionen betvivlade i synnerhet att en brand vid en enskild anläggning kan anses utgöra en exceptionell händelse, och man påpekar att det inte utgick något stöd till anläggningens ägare. Dessutom ledde branden inte till några materiella skador för producenterna, utan de kompenserades endast för ekonomiska förluster.

10. Kommissionen godtog emellertid argumentet att den nordirländska svinmarknaden vid den aktuella tidpunkten hade drabbats av en mycket ovanlig kombination av omständigheter och övervägde därför om stödet kunde omfattas av det undantag som anges i artikel 87.3 c i fördraget. Mot bakgrund av de mycket speciella problem branden orsakade, bland annat ansamlingen av praktiskt taget osäljbara djur och de djurhälsoproblem som följde därav, godtog kommissionen att en engångsåtgärd för avlägsnande av överskottsdjur kunde anses bidra till sektorns ekonomiska utveckling. Kommissionen beslutade följaktligen att stödet på 15 pund sterling per djur för slakt- och destruktionskostnader kunde betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 87.3 c fördraget.

11. Kommissionen betvivlade dock att samma överväganden gällde för kompensationsbidraget på 30 pund sterling per slaktat djur. Kommissionen noterade särskilt att sådant stöd inom jordbrukssektorn som betalas per produktionsenhet i princip betraktas som driftstöd, som är kortvarigt och som, i avsaknad av något krav på mottagaren, på inget vis underlättar utvecklingen av den berörda sektorn. Genom att betala kompensation för produktion som annars vore osäljbar innebar stödet åtminstone ett hot mot konkurrensvillkoren genom att de berörda handlarnas konkurrensposition stärktes. I det sammanhanget uttryckte kommissionen också tvivel angående i hur stor utsträckning den särskilda situation som uppstått i Nordirland berodde på branden och i vilken utsträckning den berodde på den generellt dåliga situation som rådde på svinmarknaden vid den tidpunkten.

12. Kommissionen noterade också att stödet anmäldes den 1 september 1998, dvs. samma dag som stödordningen började tillämpas. Kommissionen hävdade därför att eftersom kommissionen inte underrättats om stödordningen i tillräckligt god tid för att kunna inkomma med synpunkter hade Förenade kungariket beviljat stödet i strid med sina åtaganden enligt artikel 88.3 i fördraget.

III. SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

13. Kommissionen har mottagit synpunkter från the Ulster Farmers' Union (UFU), the North of Ireland Veterinary Association (NIVA), Ulster Pork and Bacon Forum och the Northern Ireland Grain Trade Association (NIGTA),

vilka samtliga stödjer utbetalningen av stöd och de argument som Förenade kungariket har framfört. De delar inte den åsikt kommissionen uttryckte då förfarandet inleddes, att branden inte skulle betraktas som en exceptionell händelse. En av synpunktslämnarna höll med om att branden, ur ägarens synvinkel, utgjorde normal affärsrisk, men ansåg att problemet borde ses ur svinproducenternas synvinkel, vilka över en natt förlorade 40 % av produktionskapaciteten i Nordirland. Branden kan ur producenternas perspektiv inte ses som normal affärsrisk, utan bör betraktas som en exceptionell händelse.

14. Samtliga fyra berörda parter som lämnat synpunkter betonar allvaret i de hälsoproblem som uppstått vid anläggningar för svinuppfödning i Nordirland till följd av branden och nödvändigheten av omedelbara åtgärder från myndigheternas sida. Bristen på möjligheter till marknadsmässig avsättning av svin ledde till alltför stora ansamlingar av djur på anläggningarna, vilket ledde till lunginflammation, svansbitning, ändtarmsframfall med flera följdsjukdomar. Eftersom anläggningarna för slakt och bearbetning inte är konstruerade för djur på över 110 kg levande vikt blev svinen osäljbara då deras vikt steg. NIVA beskriver hälsosituationen som oacceptabel. Såväl NIVA som UFU anser att utbetalningen av kompensation var berättigad, medan NIGTA anser att myndigheterna inte hade något annat val än att betala kompensation för att säkerställa att uppfödarna deltog i åtgärderna för nödslakt.

15. I synpunkterna hävdas vidare att stödordningen inte innebar snedvridningar av konkurrensen eller påverkade handeln mellan medlemsstaterna. I detta sammanhang inlämnade UFU detaljerad information om prisutvecklingen för svin i Nordirland före och efter branden samt belägg som skulle visa att de svårigheter producenterna drabbades av berodde på branden och inte på den mer generella nedgången inom svinsektorn.

IV. **SYNPUNKTER FRÅN FÖRENADE KUNGARIKET**

16. Föreande kungarikets myndigheter betonar i sina synpunkter vikten av djurhälsa och ger uttryck för sin övertygelse att de vidtagna åtgärderna var nödvändiga för att göra slut på djurens avsevärda lidande.

17. För det första är Förenade kungarikets myndigheter tillfredsställda med kommissionens beslut att inte göra invändningar mot utbetalningen av stöd på omkring 15 pund sterling för kostnaderna för slakt och destruktion av de berörda djuren. De noterar att beslutet grundas på det undantag som fastställs genom artikel 87.3 c i fördraget och godtar och stödjer kommissionens åsikt att förflyttningen, i syfte att undvika lidande, av överskottet av överviktiga svin som inte kan avsättas på marknaden på vanligt sätt från uppfödningsanläggningar i Nordirland, är en åtgärd som kan anses underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter. De instämmer i att det fanns ett gemensamt intresse av att skapa förutsättningar för skonsam slakt av djur som inte kunnat finna normal marknadsavsättning och av beskrivning av de vidtagna åtgärderna för att säkerställa att djuren destruerades och inte användes som människoföda. De delar därför komissionens åsikt att utbetalningen av stöd inte påverkade handelsintressen på ett sätt som stred mot det gemensamma intresset.

18. Förenade kungarikets myndigheter vidhåller emellertid också sin åsikt att branden vid anläggningen i Ballymoney utgjorde en exceptionell händelse i den mening som avses i artikel 87.2 b i fördraget. De instämmer inte i att det kan betraktas som normal affärsrisk att det plötsligt är totalt omöjligt för en producent att till något pris sälja en produkt på sin vanliga marknad, på grund av omständigheter som inte är knutna till marknadssituationen, vid oförändrad konsumentefterfrågan, tillsammans med en närmast total omöjlighet att transportera denna produkt för försäljning till något pris på andra marknader på grund av restriktioner för djurtransporter.

19. Förenade kungarikets myndigheter begränsar dock sina huvudsakliga kommentarer till de tvivel kommissionen uttryckt beträffande den kompensationsbetalning på 30 pund sterling per djur som åtföljde betalningen av kostnaderna för slakt och destruktion.

20. De godtar att denna åtgärd utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget.

21. Mot bakgrund av kommissionens farhågor att denna utbetalning kan utgöra ett driftsstöd och att stödåtgärden åtminstone hotar att snedvrida konkurrensen försöker Förenade kungarikets myndigheter bevisa att stödåtgärden i fråga kan betraktas som ett sätt att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter, att den inte har inverkat negativt på handelsförhållandena på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset och att undantaget i artikel 87.3 c i fördraget således kan tillämpas.

22. Ingripandet från Förenade kungarikets myndigheter motiverades av de exceptionella djurhälsoproblem som uppstod på anläggningarna. Större mängder djur utsattes för oacceptabelt lidande. Som stöd för denna uppfattning lämnar Förenade kungarikets myndigheter utdrag ur rapporter från officiella veterinärers fältbesök vid anläggningar för svinuppfödning i Nordirland, där exempel ges

på djur som inhysts i överfulla och olämpliga lokaler, djur som inte får tillräckligt med föda, grisar som dränks vid födseln, nack- och svansbitning, psykiskt lidande och kannibalism. Att dessa problem föreligger bekräftades av uppfödarna själva, Animal Welfare Council (rådet för djurhälsa), Association of Veterinary Surgeons for Northern Ireland (Nordirlands veterinärsammanslutning). Vid slakterierna märktes även en trefaldig ökning av antalet slaktkroppar som inte godtas på grund av nackskador, vilket tyder på överfulla uppfödningsanläggningar. Dessa problem skildrades allmänt i Nordirlands medier. På grund av dessa farhågor lämnade Department of Agriculture, Northern Ireland (Jordbruksdepartementet för Nordirland) den 6 augusti 1998 ett pressmeddelande där man påminde uppfödarna om deras åtaganden rörande djurhälsa. Man bedömde även att det krävdes åtgärder för att åtgärda djurhälsoproblemen.

23. Förenade kungarikets myndigheter meddelar att ett flertal åtgärder övervägdes under juli och augusti för att flytta de berörda djuren från uppfödningsanläggningarna.

24. Det första alternativ som övervägdes var tvångsförflyttning av de berörda djuren från uppfödningsanläggningarna med tillämpning av Welfare of Animals Act (Northern Ireland) (Lagen om djurhälsa) av 1972 och Police and Criminal Evidence Order (Northern Ireland) (Stadgar om polis och bevis vid brottmål) av 1989. I de föreskrifterna ges de behöriga myndigheterna befogenhet att besöka uppfödningsanläggningarna och beslagta och behålla djur som behandlats med grymhet samt befogenhet att åtala de ansvariga. Myndigheterna har dock ingen befogenhet att destruera eller på annat sätt bortskaffa de berörda djuren. Efter noggrant övervägande beslutades att omhändertagande och förvaring av stora mängder djur – det ansågs vid den tidpunkten röra sig om ungefär 28 000 djur utspridda över 2 000 anläggningar – vore förbundet med oöverstigliga svårigheter. Det skulle ha krävts dels att officiella veterinärer tillsammans med poliser besökte varje anläggning och dels att åtgärder vidtogs för transport och förvaring av samtliga djur som drabbats av problemen. Även om en sådan verksamhet hade inletts skulle det dessutom inte ha inneburit någon långsiktig lösning på problemet, eftersom det till slut skulle ha blivit nödvändigt att återlämna djuren till ägarna.

25. Förenade kungarikets myndigheter beslutade under de rådande omständigheterna att problemet måste lösas i samarbete med djurens ägare. De införde därför ett system som skulle innebära att staten betalade kostnaderna för slakt och destruktion av svin som blivit överviktiga efter branden och som gav upphov till djurhälsoproblem. Detta system var *Pig Welfare Scheme* (programmet för skyddsslakt av svin), som anmäldes till kommissionen den 13 augusti 1998 och som infördes i förteckningen över ej anmälda stöd med nummer NN 96/98. Gensvaret från producenternas sida uteblev.

26. Med tanke på ärendets brådskande natur tvingades Förenade kungarikets myndigheter sedan överväga möjligheten att erbjuda en symbolisk kompensation för att säkerställa att producenterna samarbetar när det gäller bortskaffande av de berörda djuren. Syftet med detta erbjudande var uteslutande att bortskaffa de berörda djuren och inte att ge dolt stöd till svinproduktion. Förenade kungarikets myndigheter anser därför att kompensationsbetalningen kan likställas med betalningen av 15 pund sterling för slakt och destruktion av djur och på samma sätt som denna bör komma i fråga för tillämpning av undantaget i artikel 87.3 c i fördraget.

27. När det gäller frågan om huruvida kompensationsbetalningarna har en negativ inverkan på handelsförhållanden i en utsträckning som strider mot det gemensamma intresset påpekar Förenade kungarikets myndigheter att kompensationens nivå fastställdes på ett sådant sätt att risken för överkompensation skulle undvikas. Svinpriserna övervakades under den vecka som föregick programmets införande. Den valda kompensationsnivån på 30 pund sterling per svin låg i själva verket 9,54 pund sterling under föregående veckas genomsnittliga marknadspris i Nordirland, 16,25 pund sterling under marknadspriset i Storbritannien och 20,09 pund sterling under priset i Irland under samma period. Förenade kungarikets myndigheter anser att detta ger klara bevis för att kompensationsbetalningarna inte översteg det marknadspris som skulle ha betalats för djuren om anläggningen i Ballymoney fortfarande hade varit i drift. På detta sätt, tillsammans med destruktionen av djuren för att hindra att de användes som människoföda, minimerades varje direkt snedvridning av marknaden till stödmottagarnas förmån.

28. Förenade kungarikets myndigheter godtar visserligen argumentet att det teoretiskt sett kan hävdas att betalningen av kompensation till producenterna hotar att snedvrida konkurrensen genom att de berörda producenternas konkurrensposition stärks och handeln mellan medlemsstaterna därmed påverkas. De anser dock att den störningen var minimal och att den i varje fall inte påverkade handelsförhållandena på ett sätt som stred mot det gemensamma intresset. De baserar denna uppfattning på en detaljerad jämförelse mellan svinprisernas utveckling i Nordirland, Storbritannien och Irland under de veckor som följde efter stödets införande. De hänvisar också till den svaga konjunkturen på Nordirlands svinmarknad, vilken innebar att det fanns omkring 300 färre svinproducenter i december 1998 än i juni 1998.

29. Förenade kungarikets myndigheter noterar dessutom att Nordirlands svinmarknad före branden vid anläggningen i Ballymoney i stor utsträckning var avgränsad, med endast ett begränsat antal leveranser till Storbritannien i maj och juni 1998 (totalt 1 214 djur) och inga leveranser alls till Irland. Efter branden ökade detta antal markant, eftersom producenterna sökte nya avsättningsmöjligheter. Denna ökning av antalet leveranser från Nordirland innebar att den ansamling av djur som byggts upp under juli och augusti 1998 inte återkom. Denna lösning kunde emellertid inte användas omedelbart eftersom det tog tid att upprätta de förhållanden som krävdes för säkerställande av att leveranserna till Storbritannien över-

ensstämde med föreskrifterna i, bland annat, kommissionens beslut 93/24/EEG ([3]) rörande Aujeszkys sjukdom samt de certifieringskrav som Irlands myndigheter infört beträffande porcint reproduktivt och respiratoriskt syndrom.

30. Förenade kungarikets myndigheter sammanfattar genom att notera att om stödet hade medfört en konkurrensfördel för Nordirlands producenter, så skulle detta ha inneburit en högst avsevärd nackdel för svinproducenter på annat håll i Förenade kungariket. De anser att så inte var fallet och att stödet inte har haft någon större effekt för producenter i andra medlemsstater. Förenade kungarikets myndigheter drar därför slutsatsen att stödet inte har påverkat handelsförhållandena på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset och att det undantag som anges i artikel 87.3 c i fördraget därför kan tillämpas på åtgärden.

V. **UTVÄRDERING**

Artikel 87.1

31. I arikel 21 i rådets förordning (EEG) nr 2759/75 av den 29 oktober 1975 om den gemensamma organisationen av marknaden för griskött ([4]) föreskrivs att, om inte annat anges i den förordningen, skall artiklarna 87, 88 och 89 i fördraget tillämpas på produktionen av och handeln med de varor som anges i artikel 1 i förordningen.

32. I artikel 87.1 i fördraget fastställs att stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion skall vara oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

33. Vid sitt beslut att inleda förfarandet intog kommissionen ståndpunkten att åtgärden i fråga klart utgör stöd i den mening som avses i ovan nämnda bestämmelse. Förenade kungarikets myndigheter beviljade utbetalningarna i fråga till vissa svinproducenter i Nordirland. Dessa utbetalningar innebar ekonomisk kompensation för destruktion av djur som enligt samtliga berörda parter inte gick att sälja på marknadsmässiga villkor. Ett ensidigt beslut från en medlemsstat att bevilja ekonomiskt stöd till vissa producenter på en marknad måste anses hota att snedvrida konkurrensen och därmed påverka handeln mellan medlemsstaterna när marknaden i fråga är starkt integrerad på gemenskapsnivå och det finns en gemensam organisation av marknaden samt betydande handel inom gemenskapen.

34. I sin skrivelse av den 23 februari 1999 vidgår Förenade kungarikets myndigheter uttryckligen att åtgärden utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget. De finns således inget behov av att undersöka denna aspekt ytterligare.

35. Det förbud mot statligt stöd som återfinns i artikel 87.1 i fördraget är inte utan reservationer; i artikel 87.2 och 87.3 återfinns en rad undantag. Undantagen i artikel 87.2 a och c är definitivt inte tillämpliga, och inte heller undantagen i 87.3 a, b och d. Vare sig Förenade kungariket eller någon av de parter som inkommit med synpunkter har uttryckt att något av de undantagen skulle kunna tillämpas på åtgärden i fråga. Förenade kungariket har anfört artikel 87.2 b i fördraget och anser att åtgärden bör betraktas som ett stöd för att avhjälpa skador som orsakats av en exceptionell händelse. Som ett alternativ menar Förenade kungariket att stödet kan anses underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter utan att påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Åtgärden skulle därmed uppfylla villkoren för undantag enligt artikel 87.3 c. Det är därför nödvändigt att granska var och en av dessa bestämmelser.

Artikel 87.2 b

36. I artikel 87.2 b i fördraget föreskrivs att stöd för att avhjälpa skador som orsakats av en exceptionell händelse skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden.

37. I sitt beslut att inleda förfarandet uttryckte kommissionen betydande tvivel när det gäller om villkoren för tillämpning av den bestämmelsen är uppfyllda i detta fall. Generellt ansåg kommissionen att det faktum att bearbetningskapacitet kan försvinna till följd av en olyckshändelse bör betraktas som normal affärsrisk snarare än som en exceptionell händelse. Kommissionen noterade i detta sammanhang att branden, även om den var omfattande, var begränsad till en enda anläggning. Kommissionen hade dittills aldrig godtagit att en brand i en enda bearbetningsanläggning kunde anses utgöra en exceptionell händelse. Dessutom betalades inget stöd till själva anläggningens ägare, utan denne föreföll ha haft täckning genom sedvanlig affärsmässig brandförsäkring.

38. När det gäller brandens följder för Nordirlands svinproducenter noterar kommissionen att branden inte orsakade någon materiell skada vid deras produktionsanläggningar. De förluster som uppstod var ett resultat av att de inte lyckades finna alternativ marknadsavsättning för

([3]) EGT L 16, 25.1.1993, s. 18.
([4]) EGT L 282, 1.11.1975, s. 1.

de svin som annars skulle ha sålts för bearbetning vid anläggningen i Ballymoney. Kommissionen var dessutom osäker på i vilken utsträckning producenternas förluster orsakades av branden vid anläggningen i Ballymoney och i vilken utsträckning de var ett resultat av den allmänt svaga konjunktur som rådde på svinmarknaden vid den aktuella tidpunkten.

39. I sina skriftliga synpunkter vidhåller Förenade kungarikets myndigheter sin ståndpunkt att branden bör betraktas som en exceptionell händelse, men man framlägger inga nya argument för detta. De berörda parter som inlämnat synpunkter vidhåller också, med undantag för Ulster Farmers' Union, att branden bör ses som en exceptionell händelse. Ulster Farmers' Union anser att branden utgjorde en normal risk för bearbetningsanläggningens ägare, men inte för de producenter som var beroende av att anläggningen tog emot deras svin och som drabbades av en händelse som låg helt utanför deras kontroll.

40. Mot bakgrund av den nedan diskuterade information som inkommit från Förenade kungarikets myndigheter och från de berörda parter som inlämnat synpunkter instämmer kommissionen i att branden vid anläggningen i Ballymoney skulle ha orsakat avsevärda problem för svinproducenterna i Nordirland oavsett vilket allmänt tillstånd svinmarknaden befann sig i då branden inträffade.

41. Kommissionen kvarstår emellertid vid åsikten att branden vid anläggningen i Ballymoney inte kan anses utgöra en exceptionell händelse i den mening som avses i artikel 87.2 i fördraget.

42. Det bör för det första påpekas att bestämmelserna i artikel 87.2 och 87.3 bör tillämpas med försiktighet, eftersom de utgör undantag från den allmänna principen i artikel 87.1 om att statligt stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden.

43. För det andra noterar kommissionen att när det gäller materiella förluster utgår inget stöd till brandens främsta offer, nämligen ägarna av anläggningen i Ballymoney. Dessutom har ingen av de berörda parter som inkommit med synpunkter gått emot det uttalande som gjordes då förfarandet inleddes om att ägarna tyckts ha omfattats av normal affärsmässig brandförsäkring. Kommissionen drar därför slutsatsen att när det gäller anläggningens ägare måste branden anses utgöra normal affärsmässig risk och således inte kan betraktas som en exceptionell händelse.

44. Kommissionen kan inte godta argumentet att branden ändå bör anses utgöra en exceptionell händelse eftersom Nordirlands svinproducenter på grund av omständigheter som låg helt utanför deras kontroll plötsligt miste den viktigaste avsättningsmöjligheten för sin produktion. I ekonomiska termer hade branden samma effekter som om anläggningen stängts av andra orsaker, exempelvis på grund av bristande lönsamhet eller ägarnas kapitalbehov. Kommissionen anser att det vid normala affärsmässiga transaktioner alltid föreligger en viss, om än liten, risk att någondera parten, av skäl som ligger utanför övriga parters kontroll, upphör med sin verksamhet. Sådana incidenter utgör inte exceptionella händelser i den mening som avses i artikel 87.2 b i fördraget, även om de kan göra det berättigat att betala ut stöd i enlighet med andra bestämmelser i artikel 87, förutsatt att de däri angivna villkoren är uppfyllda.

Artikel 87.3 c

45. I artikel 87.3 c föreskrivs att stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner är förenligt med den gemensamma marknaden, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

46. I sitt beslut om att inleda förfarandet i artikel 88.2 i fördraget förklarade kommissionen sig redo att erkänna att utbetalningen på 15 pund sterling för att täcka kostnaderna för slakt och destruktion av överskottssvin är ett berättigat undantag enligt artikel 87.3 c i fördraget. Den är dock inte säker på om samma övervägande kan användas för kompensationsbetalningen på 30 pund sterling per slaktat svin, eftersom det verkar utgöra ett driftsstöd. Förenade kungariket och de andra berörda bestrider detta argument.

47. Före branden den 26 juni 1998 slaktades totalt omkring 41 500 svin per vecka i Nordirland, av dessa slaktades och bearbetades omkring 16 500 på Ballymoneyanläggningen. Genom branden gick denna kapacitet helt förlorad.

48. I sina anmärkningar noterade myndigheterna i Förenade kungariket att det så gott som inte finns några alternativa avsättningsmöjligheter för denna produktion. Även om de slakt- och bearbetningsanläggningar som finns kvar i Nordirland skulle ha kunnat öka sin slaktkapacitet, t.ex. genom förlängda arbetstider, var den totala slakt- och bearbetningskapaciteten begränsad på grund av att nödvändiga bearbetningsanläggningar saknades, särskilt kyl- och fryshus.

49. När det gäller möjligheten att slakta och bearbeta svinen i fråga utanför Nordirlands gränser finns det endast två exportmarknader av ekonomisk betydelse för levande svin från Nordirland, nämligen Irland och Storbritannien. Möjligheterna att transportera svin från Nordirland till Storbritannien är emellertid begränsade, bland annat genom villkoren i beslut 93/24/EEG avseende Aujeszkys sjukdom, medan möjligheten att flytta djur från Nordirland till Irland begränsas genom de villkor som införs med de irländska myndigheternas krav på intyg vad gäller porcint reproduktivt och respiratoriskt syndrom. Enligt siffror som myndigheterna i Förenade kungariket

har lämnat var grisköttssektorn i Nordirland nästan helt självförsörjande under tiden omedelbart före branden. Under maj och juni 1998 transporterades över huvud taget inga svin till Irland och endast 1 214 stycken (mindre än 0,5 % av den sammanlagda produktionen) till Storbritannien. Efter branden gjordes det inom sektorn ihärdiga försök att hitta alternativa avsättningsmöjligheter, men det var inte förrän i oktober 1998 som den mängd svin som transporterades från Nordirland översteg den mängd som bearbetades på Ballymoney omedelbart före branden.

50. Under tiden fylldes uppfödningsanläggningarna i Nordirland. På grund av den relativt korta produktionscykeln för svin (i praktiken omkring fem månader), blev de snabbt överfulla. Dessutom blev ett stort antal djur praktiskt taget omöjliga att sälja, eftersom svinen vid en viss vikt (omkring 110 kg) blir för tunga för slakteriutrustningen. Avsikten med den stödordning som Förenade kungariket införde var endast att flytta dessa överviktiga svin från uppfödningsanläggningarna och avliva dem på ett humant sätt.

51. Det är uppenbart att uppfödningsanläggningarna till följd av detta ställdes inför allvarliga djurhälsoproblem. Detta bekräftas skriftligen i rapporter från kontroller på plats utförda av officiella veterinärer, skildringar som oberoende veterinärer lämnade till de behöriga myndigheterna vid denna tidpunkt och de kommentarer som North of Ireland Veterinary Association lämnade in till kommissionen inom ramen för detta förfarande. Oron var så stor att Nordirlands jordbruksministerium den 6 augusti 1998 i ett pressmeddelande påminde svinproducenterna om deras förpliktelser på djurhälsoområdet.

52. Mot bakgrund av detta övervägde myndigheterna i Förenade kungariket först möjligheten att på rättslig väg avlägsna de berörda djuren från uppfödningsanläggningarna. De drog emellertid slutsatsen att detta inte vore operationellt och logistiskt genomförbart, och att det hur som helst inte skulle lösa problemet (se skäl 23). Kommissionen godtar denna motivering.

53. Myndigheterna i Förenade kungariket införde sedan en begränsad stödordning enligt vilken stöd endast utbetalades för att täcka kostnaden för slakt och destruktion av djuren i fråga. Inte en enda producent har använt sig av denna ordning (se skäl 24).

54. I sitt beslut att inleda förfarandet i artikel 88.2 konstaterade kommissionen att den för närvarande inte har någon väldefinierad politik för utbetalning av statligt stöd för att avlägsna djurhälsoproblem. Trots det konstaterade den att gemenskapslagstiftningen behandlar denna fråga och fastställer vissa minimikrav i fråga om djurskydd. Dessutom konstaterade kommissionen att myndigheterna i Förenade kungariket hade vidtagit åtgärder för att begränsa stödordningens effekter, framför allt genom att se till att de slaktade djuren destruerades och inte konsumerades av människor. Kommissionen ansåg därför att flytten av det överskjutande antalet överviktiga svin som inte har några normala avsättningsmöjligheter från uppfödningsanläggningar i Nordirland och en human avlivning av dessa var en åtgärd som kan anses underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter. Mot bakgrund av de förklaringar som myndigheterna i Förenade kungariket gav, godtar kommissionen nu att beslutet att betala producenter en symbolisk kompensation fattades först efter en noggrann prövning av tillgängliga alternativ, och var nödvändigt för att säkra samarbetet med producenterna.

55. Kommissionen kommer därför till slutsatsen att åtgärden kan betraktas som likställd med beslutet att betala 15 pund sterling för att täcka kostnaderna för slakt och destruktion av djuren i fråga.

56. Eftersom åtgärden i princip kan betraktas som stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter måste det undersökas om stödet har påverkat handelsvillkoren i en utsträckning som strider mot den gemensamma marknaden.

57. I enlighet med vad myndigheterna i Förenade kungariket påpekar i sina anmärkningar, låg stödet på 30 pund sterling per svin de facto betydligt under det genomsnittliga priset för svin från Nordirland under den vecka som föregick veckan då ordningen tillämpades. I tabellen nedan ges en översikt över de genomsnittliga priserna, uttryckta i pund sterling, för svin i Storbritannien, Nordirland och Irland under den vecka då branden i Ballymoney uppstod, veckan omedelbart innan ordningen infördes, och de fyra veckor efter det att ordningen tillämpats då effekterna av tillbakadragandet av de slaktade svinen var som störst.

	Producentpriser per svin (i GBP), för den vecka som slutar den					
	14.6.1998	30.8.1998	6.9.1998	13.9.1998	20.9.1998	27.9.1998
Storbritannien	64,33	46,25	44,86	43,03	43,41	42,92
Nordirland	59,55	39,54	37,45	35,90	35,15	34,17
Irland	57,51	50,09	50,00	50,39	51,26	50,70

58. Av dessa siffror kan det utläsas att priserna till följd av det allmänna läget i sektorn visserligen hade sjunkit på alla tre marknaderna under tiden mellan den dag då branden i Ballymoney utbröt och då ordningen infördes, men att priserna ändå hade sjunkit något mer i Nordirland. Även efter det att ordningen hade införts fortsatte priserna i Nordirland att sjunka fortare än i Storbritannien, medan priserna i Irland förblev i stort sett stabila. Under hela den aktuella perioden låg stödbeloppet dessutom väsentligt under marknadspriset för svin i Nordirland.

59. Det stödbelopp som betalades ut, och som utgjorde producenternas enda inkomstkälla, låg dessutom betydligt under produktionskostnaden för djuren i fråga. Eftersom producenterna var tvungna att bära en stor del av förlusten verkar det ytterst otroligt att stödet kan ha stärkt stödmottagarnas konkurrenskraft på bekostnad av andra producenter i en utsträckning utöver vad som var strängt nödvändigt för att nå målen med ordningen.

60. Av ovan angivna skäl anser kommissionen att stödet på 30 pund sterling, som har utbetalats till vissa svinuppfödare i Nordirland för att säkra deras medverkan i en human destruktion och förflyttning från uppfödningsanläggningar av överviktiga överskottssvin för vilka det inte fanns några normala avsättningsmöjligheter på marknaden, kan anses underlätta utvecklingen av svinuppfödningssektorn i Nordirland utan att påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

61. På grund av att stödet beviljades av djurhälsoskäl, och endast för överviktiga svin som annars hade varit omöjliga att sälja, för att få ned överbeläggningen på uppfödningsanläggningarna, och på grund av att myndigheterna i Förenade kungariket garanterade att köttet från dessa djur destruerades och inte användes som livsmedel, samt slutligen på grund av att nivån på den utbetalade ersättningen var begränsad, kan kommissionen också utgå från att stödåtgärden inte påverkade ordningarna inom den gemensamma marknadsordningen för svinkött på ett sätt som stod i strid med förordning (EEG) nr 2759/75.

VI. **SLUTSATSER**

62. Kommissionen konstaterar att Förenade kungariket olovligen har genomfört *Pig Welfare Slaughter Compensation Scheme* (programmet för skyddsslakt av svin) i strid med artikel 88.3 i fördraget. Av ovan angivna anledningar anser kommissionen emellertid att stödordningen uppfyller villkoren för att undantaget i artikel 87.3 c i fördraget skall tillämpas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd på 30 pund sterling per svin som slaktats inom ramen för det program för skyddsslakt av svin som Förenade kungariket genomförde (i Nordirland) i september 1998 är förenligt med den gemensamma marknaden enligt betydelsen i artikel 87.3 c i fördraget.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

Utfärdat i Bryssel den 9 juni 1999.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen